

Vlaams
Parlement

vergadering **C201 – WON17**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 7 april 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over kwalitatieve informatie inzake de herkomst van groene stroom - 1525 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de aansluitingsproblematiek van hernieuwbare energie in de kustregio - 1673 (2010-2011)	5
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de problematiek van de meervoudige kandidering en weigering van aangeboden woningen - 1708 (2010-2011)	7
Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de mogelijke financieringstekorten in de sector van de sociale leningen - 1585 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het gebrek aan voldoende financiële middelen bij de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) voor het toekennen van saneringsleningen - 1609 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Griet Coppé tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het ontoereikende budget van de Vlaamse Woonlening - 1637 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de extra middelen toegekend aan de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) voor het verstrekken van bijzondere sociale leningen - 1640 (2010-2011)	10

■

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over kwalitatieve informatie inzake de herkomst van groene stroom - 1525 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, collega's, gisteren hebben we een debat gevoerd over hernieuwbare energie. Iedereen verheugt zich erover dat gezinnen en bedrijven bewust kiezen voor groene stroom en hernieuwbare energie. We kunnen alleen maar hopen dat men dat massaal blijft doen op een efficiënte en effectieve manier.

Ik stel u deze vraag, minister, naar aanleiding van een onderzoek van Greenpeace en Test-Aankoop, want daardoor ontstond twee, drie weken geleden enige commotie over de herkomst van de elektriciteit uit groenestroomcontracten. 40 procent van de stroom in België zou als 'groen' verkocht worden, terwijl het aandeel groenestroomproductie hier maar 6 procent bedraagt.

Het valt ook op dat alle leveranciers voor de verkoop van groene stroom een heel goede marketing, goede promoties en goede reclamecampagnes hebben. Ze leggen uit dat groene energie beter is dan vervuilende stroom en zo meer. Dat klopt allemaal, maar hoe zit het in de realiteit? Merkwaardig is, dat blijkt uit de studie van Test-Aankoop en Greenpeace, dat 40 procent van de stroom als groene stroom wordt verkocht terwijl de effectieve productie in ons land maar 6 procent bedraagt. We hebben eigenlijk maar drie kleine, maar volwaardige groene spelers: Ecopower, Energie 2030 en Wase Wind.

Het verschil tussen deze percentages wordt blijkbaar overbrugd door de aankoop op de Europese markt van zogenaamde 'certificaten van oorsprong'. Een dergelijk certificaat geeft de garantie van extra productie van groene stroom in het land van herkomst. Er zit een belangrijk verschil op de groene stroom die in Vlaanderen wordt opgewekt versus de groene stroom die elders in Europa wordt opgewekt. Nochtans hanteert men dezelfde terminologie. Voor de gewone man in de straat is groen groen. Niemand in Vlaanderen weet hoe de zaak van de groenestroomcertificaten en de certificaten van oorsprong exact in elkaar zit.

De groenestroomcontractant weet in de meeste gevallen dus niet waar hij de productie van groene stroom financiert. Ik meen dat dit voor de stroomverbruiker waardevolle informatie is, maar die is tot op de dag van vandaag nauwelijks of niet te achterhalen voor de consument. Regelmatig staat wel eens in de krant dat de stroom komt van grote Noorse waterkrachtcentrales, en dat zal ook wel zo zijn. Ongetwijfeld is het systeem van de certificaten van oorsprong een goed systeem, daar gaat het niet over.

Gisteren hadden we het ook over transparantie. Er zou mijns inziens informatie kunnen worden verstrekt over de herkomst van de stroom in groenestroomcontracten. Misschien is hierbij een rol weggelegd voor de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), want ik ga ervan uit dat die over alle mogelijk informatie beschikt. Het is belangrijk om daar enige duidelijkheid over te verschaffen.

Minister, is het effectief zo dat de VREG over waardevolle en vergelijkbare statistische informatie beschikt inzake de herkomst van de elektriciteit in de verschillende groenestroomcontracten van de leveranciers? Over welke informatie beschikt de VREG concreet?

Kan deze informatie openbaar gemaakt worden zodat de consument, die een contract krijgt voorgeschoteld na een goede marketingcampagne, goed weet welk contract hij tekent?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, mijnheer Decaluwe, het is zo dat de VREG zeer zeker over gegevens beschikt met betrekking tot de herkomst van de stroom waarvan via

de garantie van oorsprong wordt aangetoond dat die uit hernieuwbare bronnen afkomstig is. Artikel 6.1.19. van het Energiebesluit legt op dat de garantie van oorsprong de volgende gegevens moet bevatten. Dat zijn: ten eerste, de gebruikte hernieuwbare energiebron, ten tweede, de gegevens van de productie-installatie, waaronder de productieplaats en voor waterkrachtcentrales ook het nominale vermogen van de productie-installatie, ten derde de datum van de productie van de overeenstemmende hoeveelheid elektriciteit, ten vierde een identificatie van de instantie die de garantie van oorsprong heeft uitgereikt en ten slotte de hoeveelheid elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen waarop de garantie van oorsprong betrekking heeft. Al deze informatie zit dus bij de VREG.

Momenteel werkt de VREG aan een nieuwe toepassing die nog dit jaar op haar website zal worden geplaatst en die de individuele elektriciteitsafnemer zal toelaten om zelf te controleren of de geleverde groene stroom inderdaad groen is. Ik heb naar aanleiding van uw vraag ook de opdracht gegeven aan de VREG om te bestuderen of het mogelijk zou zijn om de informatie op de garantie van oorsprong in verband met de plaats van productie, meteen ook op te nemen in de informatie die ze kunnen verschaffen aan de elektriciteitsklanten. Deze dienstverlening is al een tijdje beschikbaar, maar enkel via mail of brief, waardoor het natuurlijk een vrij tijdsintensieve bezigheid is voor de mensen van de VREG. Het zou veel gemakkelijker zijn, zowel voor de individuele elektriciteitsafnemer als voor de VREG, als deze informatie voor iedereen eenvoudig te consulteren is via de website.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, er zit schot in de zaak. U hebt naar aanleiding van mijn vraag om uitleg initiatieven genomen en de VREG ook. Ik wil u nog een losstaand idee meegeven. Als dit op punt staat, stel ik voor om via een brief, een e-mail, een website of een boodschap van algemeen nut op de openbare omroep een boodschap te lanceren. Er worden boodschappen van algemeen nut gemaakt over biefstukken en hesp. We pleiten toch allemaal voor hernieuwbare en groene stroom. Via zo'n boodschap van algemeen nut kunnen we mensen duidelijk maken dat het ons menens is, en dat wat ze kopen daadwerkelijk ook groen is.

Gisteren hadden we het over groene stroom en hernieuwbare energie. De perceptie heeft een flinke deuk gekregen. Misschien is het goed om die bluts uit te kloppen en dit via een gerichte boodschap van algemeen nut opnieuw kenbaar te maken.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik zal onderzoeken op welke manier we dat kunnen doen. Er zijn twee belangrijke wijzigingen op til inzake informatie voor de consument. De eerste, waar u het nu over hebt, is informatie over de oorsprong van de groene stroom. De andere is de uitgebreidere V-test, waarin aspecten van klantvriendelijkheid worden opgenomen en ook hoe groenestroomcertificaten worden doorgerekend. Dit laatste zal ook in de vergelijkende test worden opgenomen.

Als de hele oefening is afgerond en er meer informatie voor de consument beschikbaar is, dan is een grote campagne wellicht op zijn plaats. We kunnen dan aan de consument vertellen dat hij niet alleen 150 euro per jaar kan besparen op zijn factuur door goed na te denken over welke leverancier hij kiest, maar hij kan ook extra informatie krijgen over groene stroom als hij daarvoor kiest, over de mate waarin die wordt doorgerekend, en over de klantvriendelijkheid en de aard van de contracten van de leverancier. Het is goed om de mensen daarop te wijzen. Ik zal nagaan welke kanalen ik daarvoor kan gebruiken. Als dat kan via een mededeling die nu voor hespen wordt gebruikt, dan heel graag.

Mevrouw Veerle Heeren: Minister, wat is de timing?

Minister Freya Van den Bossche: Men heeft me beloofd dat dit dossier nog in 2011 wordt afgerond.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de aansluitingsproblematiek van hernieuwbare energie in de kustregio - 1673 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, collega's, het hoogspanningsnet in de kustregio, driehoek Koksijde-Zeebrugge-Brugge, is al een tijdje gesatureerd. Investerings in het elektriciteitsnet aan de kust dringen zich op en zijn gepland in functie van enkele belangrijke doelstellingen. De offshore windparken maken het nodig het net te verzwaren.

De hoogspanningsnetbeheerder Elia wil ook investeren in een nieuwe verbinding met het Verenigd Koninkrijk. Het gaat over interconnecties, die niet onbelangrijk zijn in het licht van de plotse sluiting van zeven kerncentrales door mevrouw Merkel. Alles hangt aan alles vast.

Sinds twee jaar blijkt dat de havens van Zeebrugge en Oostende enorm veel investeren in hernieuwbare energie en warmte-krachtkoppeling (wkk) aantrekken. De netcapaciteit raakt opgebruikt. De bevoorradingszekerheid van de provincie West-Vlaanderen en de regio rond de haven van Zeebrugge moet worden verzekerd. Naast de haven van Antwerpen is die van Zeebrugge ook belangrijk.

Minister, dit probleem is u waarschijnlijk niet onbekend. Iedereen weet dat we daar moeten op inspelen met gedecentraliseerde, nieuwe investeringen. Mensen doen veel inspanningen, maar ze komen op een wachtlijst terecht. Het gaat in totaal om 27 projectaanvragen. Er kwam echter goed nieuws dat er een schijf van 110 megawatt flexibele capaciteit vrijkomt, waardoor die 27 investeringen zouden kunnen doorgaan.

Begin 2011 zouden de modaliteiten hiervoor worden uitgewerkt. Ik weet niet of dat al is gebeurd. Projectinvesteerders, buiten de vernoemde 27, die zich nog aandienen, moeten geduld oefenen, want tot de versterking van het hoogspanningsnet naar Zeebrugge is afgerond via het zogenaamde Stevin-project (nieuwe lijn Zomergem-Zeebrugge) kunnen ze niet aansluiten. Het Stevin-project zal waarschijnlijk niet voor 2015 gerealiseerd zijn.

Minister, voor de zomer 2010 drong u aan op een oplossing voor deze blokkering. Er kwamen onderhandelingen met Elia, Eandis, Infracore, VREG, de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij West-Vlaanderen en de federaties voor hernieuwbare energie en wkk. Het resultaat is dat alle investeringen op de wachtlijst het aanbod zullen krijgen om aan te sluiten op het net, onder de zogenaamde flexibele voorwaarden. Als het net te vol is, zal er moeten worden afgeregeld. Algemeen is het zo dat hernieuwbare energie prioriteit krijgt op het net maar dat eventuele afregelingen in functie van ontlasting van het net in bijkomende orde toch mogelijk zijn.

De inschatting is dat de afregeling zeer zelden nodig zal zijn. Maar goed, men zou dan kunnen zeggen dat één keer een keer te veel is. Maar dat is iets anders.

We hebben het hier gisteren ook nog gehad over zonne-energie of biogas. Op het vlak van de rentabiliteit zit men telkens op de limiet. Als men met een aantal percentages daalt, dan kan dat gevolgen hebben op de rentabiliteit voor het betrokken bedrijf.

Ik denk dat er momenteel een goede overgangsmaatregel is, maar geen definitieve oplossing, want nieuwe potentiële investeerders maken momenteel geen enkele kans – althans niet voor 2015-2016.

Minister, wat is de concrete stand van zaken? Hoe ver staat het met de verschillende modaliteiten? Wat is de concrete planning? Wanneer zullen de 27 investeerders kunnen

aansluiten op het net? Wat gebeurt er met nieuwe investeerders die zich aandienen? Ik hoor dat dat er toch een pak zijn. Welke oplossingen kunnen daarvoor uitgewerkt worden? Wat is de planning hiervoor?

Minister, tot zover mijn vragen over de problemen in verband met de aansluiting in de kustregio. Ik verneem echter ook dat ze steeds meer in het binnenland opduiken.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, ik zou me graag aansluiten bij de vraag van de heer Decaluwe. Er is inderdaad een explosieve groei geweest aan decentrale productie. In 2008 was er in het werkingsgebied van Eandis 324,1 megawatt aan decentrale productie op de distributienetten. Eind 2010 is dat gestegen naar 976,9 megawatt.

De heer Decaluwe haalt de congestie aan in de kustregio. Ik wou van de gelegenheid gebruikmaken om u te laten weten dat ook in mijn regio, het Meetjesland, steeds meer investeerders te horen krijgen dat er niet meer op het net kan worden aangesloten met decentrale productie voor hernieuwbare energie. Ze krijgen de boodschap dat ze het nodige geduld moeten uitoefenen.

In een antwoord op een schriftelijke vraag liet u weten dat u zult onderzoeken of de bestaande netten efficiënter gebruikt kunnen worden en of er geen mogelijkheden onbenut worden gelaten. Daarom hebben de netbeheerders in overleg met de VREG een studie aangevat om de mogelijkheden in kaart te brengen. In het antwoord op mijn vraag staat dat het resultaat in de loop van 2011 verwacht wordt, net als een rapport met mogelijke acties in het kader van de uitbouw van de slimme distributienetten.

Minister, wanneer worden de resultaten van die studie verwacht?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Collega's, de VREG is in bespreking met Elia enerzijds en met Eandis en Infrax anderzijds over de contractuele voorwaarden die van toepassing zullen zijn voor de flexibele aansluiting. Dat contractueel kader moet natuurlijk consistent zijn, zowel op het vlak van de betrokken spanningsniveaus als op het vlak van de regeling van de toegang tot het net. Wat dat laatste betreft, is van belang dat niet enkel de titularis van de aansluiting betrokken partij is, maar ook de commerciële partijen die de energie van de producent opkopen en dat evenwicht dus bewaken.

De VREG heeft het voorstel ontvangen van Elia en Eandis en heeft ondertussen bemerkingen op die voorstellen overgemaakt. De VREG heeft intussen ook overleg gepleegd met de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG), die bevoegd is voor de aansluitingen en netten op 350 en 380 kilovolt.

Daarnaast bereidt de VREG een aanpassing voor aan het technisch reglement voor distributie van elektriciteit. Tot vandaag is er geen regeling voor congestiebeheer van distributienetten, aangezien dat een probleem is dat zich in het verleden nooit heeft voorgedaan en waarvan men nooit had vermoed dat het zich zou voordoen. De voorgestelde aanpassing zal worden doorgevoerd samen met de aanpassingen die zich opdringen voor een regelgevend kader voor gesloten distributienetten. Ook dat moet worden geregeld.

In afwachting van de goedkeuring van dat door de Vlaamse Regering gewijzigd technisch reglement kan de verplichte plaatsing van een telecontrolekast bij de betrokken installaties, ondanks het feit dat daarin nog niet is voorzien in dat reglement, wel door de VREG worden gedoogd in afwachting van dat technisch reglement. Het alternatief zou immers inhouden dat de aansluiting geweigerd zou moeten worden door netbeheerders. Ik denk niet dat iemand naar dat alternatief op zoek is.

Zodra er een overeenstemming is bereikt over de modaliteiten van de contractuele regeling, kunnen de investeerders worden gecontacteerd en kunnen ze ook onmiddellijk te kennen

geven of ze instemmen met de voorwaarden van die flexibele aansluiting. Ik heb aan de VREG gevraagd om daar sowieso de hoogste prioriteit aan te geven. Hij doet dat ook. Hij werkt er zeer snel aan. Het spreekt natuurlijk voor zich dat de regeling niet discriminatoir mag zijn, en dat ze evenwichtig, transparant en consistent moet zijn, en dat de VREG erop moet toezien dat de principes worden toegepast door de netbeheerders.

In de betrokken regel zal bovendien regelmatig de situatie geëvalueerd worden. Dat houdt in dat wordt nagegaan welke productie-eenheden effectief worden gerealiseerd, hoeveel ze produceren, in welke mate het verbruik in die regel evolueert. In functie van die cijfers kan bekeken worden of er daarnaast bijkomende installaties aangesloten kunnen worden. Voor de definitieve oplossing is de uitvoering van het Stevin-project noodzakelijk, omdat dat op termijn het prioritair netversterkingsproject is dat ervoor zal zorgen dat er geen problemen van congestie op dat net meer zullen zijn.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Misschien is het me ontgaan, maar wat is nu de concrete planning en timing? U hebt al inspanningen gedaan. Iedereen kent er de hoogste prioriteit aan toe. Het is inderdaad geen simpele materie. Wanneer kunnen die investeerders groen licht verwachten? Is dat nog dit jaar, komt dat voor of na de zomer? Hebt u daar een idee over?

Minister Freya Van den Bossche: De VREG zegt me dat hij hoopt dat het een kwestie van weken is. Het zouden een aantal maanden kunnen zijn. Het gaat wel veeleer om een relatief korte termijn. Hij heeft de zaak natuurlijk niet alleen in de hand. Vandaar dat ook de nodige voorzichtigheid aan de dag wordt gelegd en dat er geen exacte einddatum wordt gegeven. Het is wel een kwestie van weken of maanden.

Hetzelfde antwoord geldt vanzelfsprekend voor het Meetjesland. Ook daar kunnen we eventueel kijken of die flexibele contracten soelaas bieden voor investeerders. De definitieve oplossing zal er natuurlijk in moeten bestaan dat die congestieproblemen worden opgelost door dat Stevin-project, dat overigens ook langs de regio passeert. Maar we kunnen daar eenzelfde systeem hanteren in afwachting van de versterking van het net.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de problematiek van de meervoudige kandidering en weigering van aangeboden woningen - 1708 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister, collega's, deze vraag betreft een onderwerp waarover ik u ook in het verleden al heb bevraagd, namelijk de weigering van een aangeboden woning door personen die kandideren op verschillende lijsten van verschillende sociale huisvestingsmaatschappijen. U weet beter dan wie ook dat het huidige systeem bepaalt dat een kandidaat die tweemaal een geschikte woning die hem of haar wordt aangeboden, weigert, zijn plaats boven aan de wachtlijst verliest en onderaan wordt gezet. De vraag is natuurlijk welk effect een dergelijke sanctie heeft op kandidaten die op verschillende wachtlijsten kandideren. Het verlies van de positie op de ene lijst heeft immers geen gevolg voor of invloed op zijn plaatsing op de andere lijsten. Dat hebt u zo bevestigd.

Het is nochtans niet altijd zo geweest, want deze regel is pas van kracht sinds het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 2009. Het betreft een aanvulling op het kaderbesluit Sociale Huur met de bepaling dat de schrappingen alleen kunnen gebeuren bij de verhuurder waar de schrappingsgrond zich voordeed door de dubbele weigering. Voordien moest de

kandidatuur ook worden geschrapt bij de andere verhuurders. Als redenen voor het afschaffen van die meervoudige schrapping op alle wachtlijsten, gaf u aan dat die procedure zo goed als onmogelijk in de praktijk toe te passen viel. De bepaling werd dus om praktische redenen opgeheven, maar daarmee is de problematiek natuurlijk niet verdwenen.

Ik heb vernomen van verschillende actoren dat afschaffing van de meervoudige schrapping via het besluit, ernstige problemen doet ontstaan. Ik heb alle begrip voor de praktische problemen waarmee de sociale huisvestingsmaatschappijen en de Vlaamse overheidsdiensten toen kampten. Het waren problemen die toen noopten tot de afschaffing van de meervoudige schrapping, maar toch stel ik me de vraag waarom een regering die terecht inzet op digitalisering en automatische rechtentoekening, eigenlijk een stap heeft teruggezet in plaats van in samenspraak met de sector naar een oplossing te zoeken.

Minister, ik heb een aantal concrete vragen met betrekking tot deze problematiek. Plant u opnieuw initiatieven tegen het fenomeen van de ‘wachtlijstshoppers’? Zult u ter zake stappen zetten?

Bent u van mening dat het besluit van 6 februari 2009, dat de meervoudige schrapping afschafte, een negatief effect heeft gehad op deze problematiek?

Wat waren de praktische problemen waar u naar verwijst in uw antwoord op mijn schriftelijke vraag ter motivatie van het opheffen van de meervoudige schrapping? Bent u van mening dat deze praktische problemen van dien aard waren dat ze opwegen tegen de nadelen inzake de problematiek van de wachtlijstmisbruiken?

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, minister, ik wil me aansluiten bij deze terechte vraag. De wachtlijsten zijn nog altijd heel lang en ik meen dat ze, zelfs met het Grond- en Panden-decreet, de volgende tien jaar niet korter zullen worden. Ik hoop dat we in 2014 kunnen aantonen dat we van de 43.000 sociale huurwoningen de helft gerealiseerd hebben.

Het probleem dat de heer Hendrickx aanhaalt, is volledig terecht. Men moet beseffen dat als men zich kandidaat stelt voor een sociale huurwoning, dat niet zo vrijblijvend is als veel mensen denken dat het kan zijn. De mensen stellen zich kandidaat bij verschillende maatschappijen vanuit de ingesteldheid dat als een woning hun niet aanstaat, ze dan nog een beetje wachten. Gezien de schaarste zijn er nog veel anderen die in acute woonnood zitten en men moet zich daarvan bewust zijn.

Het schrappen is één ding, het schrappen bij meerdere maatschappijen zou opnieuw een stap in de goede richting zijn, maar de vraag daarbij is hoe dat in de praktijk zal verlopen. We zouden inderdaad kunnen digitaliseren, maar vanuit onze fractie en partij hebben we ons altijd verzet tegen een centraal inschrijvingsregister omdat men dan ook centraal vanuit Brussel zou toewijzen. Wij vinden het maatwerk van de regio immers heel belangrijk.

Het ene is gekoppeld aan het andere. Als u ons de garantie kunt geven dat we niet in de richting van een centraal wachtregister gaan, dan willen we in elk geval op een creatieve manier zoeken naar een oplossing voor het probleem, want de vraag van de heer Hendrickx is volledig terecht.

De heer Jan Penris: Mevrouw Heeren, u noemt het getal van de 43.000 nieuw te bouwen sociale huurwoningen. U bent al minder voluntaristisch dan in de beleidsnota, want u zegt dat u tevreden zou zijn met de realisatie van de helft van dat aantal. Als u de cijfers bekijkt die daarover vandaag in De Tijd zijn verschenen, vrees ik dat u zult zien dat we niet op de goede weg zijn.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, de leden van de commissie hebben het probleem goed samengevat. Vandaag zou het voor de verhuurders inderdaad praktisch

ondoenbaar zijn om dit te realiseren. Ze zouden bij elke weigering door een kandidaat-huurder moeten uitzoeken of die kandidaat-huurder ook kandidaat is bij een andere verhuurder en of hij daar ook al eens heeft geweigerd. De verhuurder bij wie de kandidaat zich inschrijft, zou dan telkens ook de andere verhuurders moeten bevragen om deze informatie te krijgen. Dat is praktisch onhaalbaar, we kunnen dat niet vragen aan de huisvestingsmaatschappijen.

Tenzij dit eenvoudig toepasbaar wordt via een of ander informaticasysteem, wegen de administratieve nadelen niet op tegen de voordelen. Hiermee komen we natuurlijk bij het probleem dat mevrouw Heeren aanhaalt. Als ik een dermate grote uitgave moet doen voor een dergelijke informaticatoepassing, want u weet dat die veel kosten, dan komen we natuurlijk uit bij zo'n systeem dat mevrouw Heeren net wil vermijden. Op een dag zullen we natuurlijk moeten kiezen. Ofwel kiezen we voor een gecentraliseerd systeem voor wachtlijsten met alle voor- en nadelen van dien, ofwel niet. Het wordt dus kiezen, en mevrouw Heeren heeft de problematiek heel juist geschetst.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, ik dank u voor uw korte, maar toch concrete antwoord. U zegt dat we moeten kiezen. Dat is wel zo, dat beaam ik. Politiek betekent natuurlijk vaak dat keuzes moeten worden gemaakt in moeilijke dossiers. De problematiek is misschien nog niet acuut, en laten we hopen dat die het ook niet wordt, maar is toch ernstig. De sociale huisvestingsmaatschappijen trekken immers al aan onze mouw.

U zegt dat de administratieve nadelen thans niet opwegen tegen de voordelen, maar ik vind dat we toch inventief op zoek moeten gaan naar bepaalde informaticatoepassingen. Ik denk, maar ik ben een leek op dat vlak, dat die toch niet zo heel erg veel moeten kosten. We moeten dit misschien eens samen met de sector bekijken.

Ik reageer ook even op wat mevrouw Heeren zei. We moeten ook in de richting van een mentaliteitsverandering gaan. Kandideren is niet langer vrijblijvend, de nood is daarvoor te hoog. Ook daar moet dus aan gewerkt worden.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik probeer altijd creatief na te denken, want ik vind de vraag wel pertinent. Ik vraag me af of we geen maatwerk kunnen leveren in de regio. Als ik me niet vergis, werken verschillende bouwmaatschappijen in Midden-Limburg samen – maar we hebben er blijkbaar niet zo veel als in andere delen van het land. Veboli heeft dat gedaan en heeft het Limburgs Huisvestingsplatform opgericht om de verschillende bestanden af te toetsen. De trend is ingezet om veel meer in de richting van woonmaatschappijen te gaan. Ik vraag me af of we die niet kunnen faciliteren voor de maatschappijen die in bepaalde regio's al willen samenwerken. Uiteindelijk stellen de mensen zich niet tegelijk kandidaat voor een sociale huurwoning aan de kust en in Limburg – de meervoudige inschrijvingen gebeuren meestal binnen een bepaalde regio. Natuurlijk mogen we daarbij niet uit het oog verliezen dat mensen zich ook over de provinciegrenzen bewegen. Mensen van West-Limburg gaan ook naar de Kempen en omgekeerd. We moeten eens afdelen bij de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) of bij de Vereniging van Vlaamse Huisvestingsmaatschappijen (VVH) hoe we dat proces in gang kunnen zetten, maar dan regiogebonden.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik moet hierover misschien eerst het gesprek aangaan met de VVH om te vragen of hun standpunt gewijzigd is. Als ze dit toch graag willen doen en gestimuleerd willen zien, zal ik daar zeker aan meewerken. Het huidige, of toch het laatste mij bekende standpunt van de VVH, is dat ze daartegen zijn en dat ze in de praktijk zelden worden geconfronteerd met deze problematieken. Ze vinden dat de overlast in verhouding tot het nut te groot zou zijn. Ik heb om die reden dat standpunt gekozen. Als de VVH er ondertussen anders over denkt, dan zal ik vanzelfsprekend met hen bekijken wat ik kan doen

om te faciliteren. Ik heb nu de positie ingenomen die de huisvestingsmaatschappijen tot nu toe aan ons hebben overgemaakt. Ik zal opnieuw het gesprek met hen aangaan om te zien of er dienaangaande iets is veranderd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de mogelijke financieringstekorten in de sector van de sociale leningen
- 1585 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het gebrek aan voldoende financiële middelen bij de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) voor het toekennen van saneringsleningen
- 1609 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Griet Coppé tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het ontoereikende budget van de Vlaamse Woonlening
- 1637 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de extra middelen toegekend aan de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) voor het verstrekken van bijzondere sociale leningen
- 1640 (2010-2011)

De heer Jan Penris: Minister, collega's, ik zal de vraag kort houden, want we kennen het dossier allemaal. Op 12 maart bracht Het Nieuwsblad het schrijnend verhaal van een kandidaat-ontlener bij de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) in het Gentse. De dame in kwestie stond al een tijdje op de wachtlijst. Ze had net een huis gekocht en drong erop aan om een goedkope lening te krijgen. Men vertelde haar dat het in orde zou komen, dat ze op de wachtlijst stond, dat er binnenkort geld zou vrijkomen van de hogere overheid en dat men haar lening dan zou kunnen financieren. Toen het zover was, diende de lokale afdeling van de VMSW aan de dame mee te delen dat het geld helaas al op was. De VMSW had één dag geld en heeft dat gegeven aan de mensen die voor haar op de wachtlijst stonden. Het geld was al op voor het haar beurt was en daar was niets aan te doen.

Dit is een schrijnend verhaal, minister, en als het waar is, zitten we met een groot probleem. Ten eerste verbaast het mij dat die gelden pas zo laat in het jaar ter beschikking worden gesteld. Daar is misschien een administratieve reden voor, maar ik ben van mening dat een instelling als de VMSW in het begin van het jaar de kredieten moet krijgen waarmee gewerkt moet worden. Als dat pas in maart gebeurt, stel ik mij daar vragen bij.

Ik heb nog een grotere bedenking bij het feit dat de middelen die werden vrijgemaakt, blijkbaar niet volstonden om de nood te lenigen. Blijkbaar is de vraag naar dat soort leningen heel groot en is onze begroting daar niet op voorzien. Dat is schokkend.

Minister, zijn er effectief financiële tekorten bij de VMSW in de sector van de sociale leningen? Hoe groot zijn deze tekorten? Hoeveel kandidaat-leners blijven op de wachtlijst staan? Wat is de oorzaak van deze tekorten? Is er een spectaculaire stijging van kandidaat-leners of is er een algemeen tekort aan begrotingsmiddelen? Waarom worden de vrij te geven middelen pas in maart ter beschikking gesteld, wat vrij laat is? Hoe gaat de regering met deze tekorten om? Worden er alsnog meer middelen vrijgegeven of gaat men de leningsvoorwaarden verscherpen?

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Voorzitter, minister, ik wil u en de collega's in de eerste plaats bedanken om deze vragen een week te willen uitstellen wegens het werkbezoek van de commissie Media aan Londen.

Om met de deur in huis te vallen, ik meen dat er financiële problemen zijn bij de VMSW, althans wat het verstrekken van saneringsleningen betreft. Een paar weken geleden wees mijn goede collega, mevrouw Heeren, reeds op dit probleem. Om eraan tegemoet te komen, werd onlangs beslist om de VMSW toelating te geven om de prefinanciering op te trekken, eerst met 60 miljoen euro, later met 95 miljoen euro.

Collega's, helaas mocht het niet baten. In de provincie Oost-Vlaanderen, mijn provincie en die van de minister, zijn er schrijnende toestanden aan het licht gekomen. Ik vond het heel frappant dat de middelen al na enkele uren uitgeput waren.

Minister, was de situatie in Oost-Vlaanderen niet te voorspellen? Waarom werden kandidaat-ontleners niet beter geïnformeerd? Bestaan hierover richtlijnen? Tegen wanneer voorziet u in de goedkeuring van het programmavoorstel en hoeveel budget zal er hierdoor vrijkomen? Zal hiermee de wachtlijst voor Oost-Vlaanderen kunnen worden weggewerkt? Is de situatie in de andere provincies even precair als in Oost-Vlaanderen?

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Voorzitter, minister, collega's, waarom nog eens deze vraag stellen als ze in het verleden al meermaals aan bod is gekomen in deze commissie? We spreken altijd vanuit een achterban, en die mensen dringen er nogal op aan omdat ze via een sociale woonlening een woning willen kopen. Voor die mensen is dit de enige manier om een woning te verwerven. Gezien de druk op de sociale huurwoningen moeten we die steun geven aan mensen met een beperkt budget om een sociale woonlening te krijgen. Ze staan op de wachtlijst en jammer genoeg blijkt dat er een budgettekort is. Minister, ik weet dat u zo veel mogelijk budget hebt vrijgemaakt om daaraan tegemoet te komen, maar dat was op korte tijd uitgeput.

Minister, zal er in de toekomst een bijkomende overheveling van het budget gebeuren om de wachtlijst voor een Vlaamse woonlening te verkorten? Zo vermindert de druk op de sociale huurmarkt. Anders zijn dat mensen die ook weer op de wachtlijst van de sociale huurwoningen komen te staan.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Ik kan me vergissen, maar we hebben toch verschillende soorten sociale leningen. Het gaat hier toch enkel over de bijzondere sociale leningen met een bijkomend budget van 95 miljoen euro voor huizen die ouder zijn dan 30 jaar en renovatie enzovoort.

Ik begrijp de consternatie over het begrip sociale leningen, maar we moeten niet doen alsof de Vlaamse Regering totaal geen inspanningen doet voor het verstrekken van sociale leningen. We zijn daar goed bezig. Iedereen in de commissie is toch voorstander van het zo veel mogelijk uitbreiden, en zo veel mogelijk Vlamingen in aanmerking te laten komen voor die sociale lening. We moeten ook niet alles op een hoopje gooien. Dit zijn bijzondere sociale leningen.

Minister, u hebt een bijkomend budget vrijgemaakt van 95 miljoen euro. De verdeling gebeurt toch altijd via een provinciale verdeelsleutel. Wat we nu hebben meegemaakt in Oost-Vlaanderen, is omdat het systeem niet toelaat dat een provincie die wel nog geld over heeft, dat geld doorschuift naar een andere provincie met een tekort. Gaat u het bijkomende budget van 95 miljoen euro ook verdelen via de provinciale verdeelsleutel of gebeurt dat op een andere manier? U hebt dat budget vrijgemaakt binnen de middelen die u ter beschikking hebt voor het departement Wonen. Van welk beleidsdomein hebt u middelen moeten afnemen

om tegemoet te komen aan de nood in het kader van de bijzondere sociale lening?

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, ik ben ook benieuwd van welk budget u dat hebt afgesnoept. Brengt dit uw plannen voor de huursubsidie niet in gevaar? Binnenkort legt u een ontwerpbesluit over de huursubsidies voor aan de regering. De kans is groot dat het mankement op de begroting van dit jaar structureel is en dat het volgend jaar ook nog meer geld zal vragen. Vanaf 1 januari 2012 wordt eindelijk de huursubsidie uitgebreid. Komt dat niet in gevaar door deze herschikking?

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Ik wil verwijzen naar de audit die twee weken geleden werd besproken naar aanleiding van een interpellatie van de voorzitter en mezelf. Toen heb ik gezegd dat we niet mogen vergeten dat er binnen de VMSW een en ander moet worden uitgeklaard. Dat komt ook uit die audit naar voren. Of het nu om een saneringslening gaat of een gewone sociale lening of een andere, de audit zegt dat we daar onze aandacht op moeten vestigen.

Minister, ik heb in het krokusverlof wat veldwerk gedaan en heb onderzocht hoe de VMSW en het Vlaams Woningfonds (VWF) te werk gaan. Er moeten budgetten bij worden gevraagd. Als ze worden toegekend, zou men niet meer iedereen kunnen bedelen. Men wist dus op voorhand dat het budget ontoereikend zou zijn. U zult enkele budgetten moeten verschuiven. Betekent dit dat sommige initieel geplande beleidskeuzes niet kunnen doorgaan? Waar gaat u beknibben?

We zullen de moed moeten hebben om een grondige reorganisatie te doen. Moeten de parameters die vandaag gelden, blijven bestaan?

De voorzitter: Mevrouw De Waele, wilt u afronden? U hebt twee minuten om aan te sluiten. U had net zo goed een vraag om uitleg kunnen indienen.

Mevrouw Patricia De Waele: Er waren vier sprekers voor mij. Dan zou ik denken dat ik vier keer zo lang mag spreken. (*Gelach*)

De parameters waar ik het over heb, zijn bijvoorbeeld de herziening van een intrestsysteem over de politieke vertegenwoordiging, de doelgroep beter afbakenen en de voorwaarden die moeten worden herbekeken.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik was een beetje verrast toen ik de vragen zag. Op 10 februari heb ik het dossier over de Vlaamse Woonlening aangekaart. Toen ik deze vragen las, vroeg ik me af of ik destijds alleen in die commissie zat, of dat er niemand heeft geluisterd. Ik ben niet zo gefocust op de media, maar ik heb toen de fout gemaakt om daar niet mee naar een krant te lopen. Ik ben een volksvertegenwoordiger en ik stel mijn vragen in de commissie. Ik krijg dan een antwoord en wacht af. En plots verschijnt er in Oost-Vlaanderen een groot artikel in de krant. Plots wordt het budget voor renovatieleningen aan particulieren verhoogd van 49 naar 60 miljoen euro om uiteindelijk te landen op 95 miljoen euro.

Ik heb daar een dubbel gevoel bij. Enerzijds is het positief omdat er veel wordt gerenoveerd. Wat er is, voldoet aan de vraag, en dat is ook positief. Alleen doet het zich elk jaar voor. Kunnen we geen budget vastleggen? Nu is het 95 miljoen euro, ik ga ervan uit dat we volgend jaar niet naar het dubbele zullen gaan, maar dat we zeggen: dit is het budget en het wordt verdeeld volgens de provinciale verdeelsleutels. Het is evident dat dit budget uitgeput is, want men schrijft nu mensen in en zegt dat ze in januari volgend jaar geld zullen krijgen. En volgend jaar worden opnieuw dezelfde vragen gesteld.

Ik heb de tussenkomsten in de commissie gelezen over de harmonisering van de sector – reden te meer om daarin verder te gaan. Het betekent ook dat de VMSW met al haar

bouwmaatschappijen heel goed werkt en voldoet aan de behoefte. Alleen is er te weinig geld. Als we daar geen paal en perk aan stellen, komen volgend jaar dezelfde vragen terug. Misschien ben ik dan opnieuw de eerste om een vraag te stellen, maar zo lossen we niets op. Maar hoop doet leven.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik geef eerst een korte historische toelichting. De VMSW heeft inderdaad elk jaar te kampen met een tekort aan kredieten voor haar sociale leningen-activiteiten. Het gaat om de stop-and-go, zoals dat gemeenzaam wordt genoemd. Die bestaat bij de VMSW al sinds de jaren 90. Om de nood aan die specifieke sociale leningen te lenigen, hebben mijn voorgangers altijd verschillende oplossingen voorgesteld. In de jaren 90 is er in extra middelen voorzien door de middelen voor de belening van de sociale koopwoningen niet meer vast te leggen op het ogenblik van de bouw van de woningen, maar in het jaar van de verkoop. Tijdens de vorige legislatuur zijn er middelen gevonden door vrijgekomen encours – dat zijn veelal kleine bedragen die niet moesten worden vastgelegd op de oudere programma's – te bundelen en om te zetten in kapitaalsubsidies om bijkomende middelen voor sociale leningen te creëren.

Die ademruimte is altijd ingevuld door de belening voor de renovatieverrichtingen, waar mevrouw Homans naar verwijst, want dat is waar het over gaat. Bij de programmaopmaak wordt altijd voldoende budget gereserveerd voor sociale koop in het desbetreffende begrotingsjaar. Die sociale koop zal worden opgeleverd en verkocht, waardoor er nooit een tekort is voor de belening van sociale koopwoningen, maar wel voor andere verrichtingen.

In 2006 is er een dubbele hervorming geweest. Tot midden 2006 bedroeg het maximum te ontlene bedrag voor de aankoop van een woning 75.000 euro. Medio 2006 is dat verhoogd naar 135.000 euro. Nu gaat het al om 187.000 euro voor een alleenstaande, en bijna 225.000 euro voor een gezin met vijf kinderen.

Tegelijk zijn er hogere maximumwaarden gepland voor de aankoop van een woning. Daardoor kwamen niet alleen meer projecten aankoop met renovatie in aanmerking voor de sociale lening, ook het gemiddelde ontleende bedrag is in vijf jaar tijd fors gestegen van 123.200 euro naar 149.700 euro. Er kwam een grotere doelgroep in aanmerking, er werden hogere bedragen geleend, en dat moest telkens gebeuren binnen eenzelfde investeringsvolume, wat altijd heeft geleid tot minder leningsdossiers en meer wachtenden, want het aantal gegadigden is niet verminderd.

Waarom ligt dat nu precies? Is er dan zoveel meer vraag op de markt? De vraag is niet spectaculair gestegen, maar ongeveer gelijk gebleven als we kijken naar het aantal mensen dat zich aandient. Het gaat wel om hogere leningsbedragen en een grotere doelgroep die wordt bereikt. Vorig jaar is er een langere periode met kredietstop geweest, waarbij het budget renovatieverrichtingen al in juni was opgebruikt. Daardoor is een wachtlijst ontstaan die groter was dan begin 2010. De vertrekpositie was in 2011 al ongunstiger dan in 2010.

Het Woningfonds en de VMSW beschikken samen over een totaalvolume van 675 miljoen euro voor het toestaan van bijzondere sociale leningen aan particuliere gezinnen. Het deelbudget voor renovatieverrichtingen bij de VMSW, zoals ingeschreven in Grond en Panden, ging uit van ongewijzigd beleid en is in de feiten te laag. Er wordt initieel altijd maar 65 miljoen euro gepland voor renovatie en nieuwbouw samen, en dat is duidelijk te weinig. De vraag is hoger en het bedrag dat altijd is toegekend, is telkens hoger geweest.

Het budget voor sociale leningen van de VMSW wordt pas in de eerste maanden van het jaar vrijgegeven. Dat is al jaren zo. Om die periode te overbruggen, voorziet de VMSW steeds in een periode van prefinanciering. Dit jaar heeft het langer geduurd dan gewoonlijk voor het budget voor sociale leningen van de VMSW is vrijgegeven, waardoor de gebruikelijke prefinanciering op een bepaald moment zo goed als uitgeput was, wat aanleiding heeft gegeven tot ongerustheid. Enkele mensen kregen te horen dat het geld op was.

Wat was er aan de hand? Aan de goedkeuring van zo'n programma gaat een hele procedure vooraf. De VMSW dient een voorstel in, het departement RWO en de Inspectie van Financiën geven advies, en ik kan uiteindelijk een beslissing nemen. Tussen haakjes, die procedure vind ik veel te log, dat zou sneller moeten kunnen.

Ik heb de VMSW de opdracht gegeven om voor het volgende jaarprogramma sneller te overleggen met het departement RWO om al in december of ten laatste in januari het voorstel aan de Inspectie van Financiën te kunnen voorstellen. Dit jaar heeft de VMSW het voorstel pas eind januari bij mij ingediend. Daarna moest het nog naar de administratie, en naar de Inspectie van Financiën. Toen op 11 maart alles bij mij toekwam, heb ik dat heel snel verwerkt en op 15 maart is het geld al vertrokken.

Er is in de voorafgaande procedure een zekere vertraging geweest die niet nodig was. Als we dit kunnen versnellen, dan zal de periode waarin de prefinanciering speelt, niet meer leiden tot een tekort. Dat kunnen we eenvoudig oplossen.

Waarom heeft het dit jaar langer geduurd? De VMSW heeft het voorstel later ingediend omdat ze voor bepaalde deelbudgetten een andere verdeling wilde maken. Daarover heeft ze moeten overleggen met de Vlaamse Erkende Maatschappijen (VLEM) en daarom heeft het wat langer geduurd. Het is zo dat daardoor 135 gezinnen op een wachtlijst terecht zijn gekomen in die periode van prefinanciering.

U weet dat ik ondertussen heb beslist tot een herallocatie van 95 miljoen euro van de verrichting 'aankoop sociale woning' naar de verrichting 'aankoop met renovatie'. Dat gaat om een budget waarbij sprake is van een soort communicerende vaten. Het gaat allemaal om sociale leningen, enerzijds voor sociale koopwoningen en anderzijds voor woningen die men zelf vindt en waarvoor men een sociale lening met renovatie wil afsluiten.

Wat was daar nu het geval? Er was ook iets aan de hand met het budget voor de aankoop van een sociale woning. Als ik zeg dat in het begrotingspad Grond en Panden voor de sociale renovatielening een onderbudgettering is, zeker in de eerstkomende jaren, dan is het omgekeerde het geval voor de budgettering Sociale Koopwoningen. Wat is daar aan de hand? Er is een voorlopig overschot, omdat die versnelling in het kader van Grond en Panden pas over enkele jaren leidt tot de realisatie van meer koopwoningen en op dat moment ook moet leiden tot een groter budget. Maar die budgetten zijn wel nu al ingeschreven. Met andere woorden, de realisaties van vandaag zijn het gevolg van programmaties van twee à drie jaar geleden voor Grond en Panden, maar de ingeschreven budgetten zijn wel budgetten alsof Grond en Panden al in werking geweest zou zijn, ook een aantal jaren geleden. Ik hoop dat u min of meer kunt volgen.

Wat hebben we gedaan? We hebben de simpele oefening gemaakt om een stuk van de sociale koop om te zetten naar de sociale renovatielening om zo het budget niet verloren te laten gaan. U weet dat we het niet zomaar kunnen overdragen van het ene naar het andere jaar. Ondertussen gaan we met de sociale koopsector in overleg om een programma op te maken, waarvan ik u de concrete acties zal geven, om een goede timing en planning voor de budgetten voor sociale koop te maken voor de toekomstige jaren, waardoor we exact zullen weten hoe die twee communicerende vaten op elkaar moeten inspelen. Anders zullen we elk jaar opnieuw met hetzelfde geconfronteerd worden: we zien bij het ene welk bedrag niet op is, wat het tekort is bij het andere, en we wisselen wat. We zouden daarin elk jaar iets beter kunnen voorzien, zodat minder paniek ontstaat bij ontleners. Ik verwijs naar die dame uit de regio Gent, die duidelijk in paniek was geraakt toen de budgetten dreigden op te raken.

Ik heb met de VMSW gesproken om dat pad Grond en Panden even na te gaan en een aantal acties te ondernemen. Er komt een globaal actieplan om die sociale koop beter in kaart te brengen. Er zijn een viertal concrete acties. Er wordt een globaal plan opgesteld per gemeente dat de sociale objectieven inzake huur en koop in kaart moet brengen, alle al geplande projecten op een lijst moet zetten, alle beschikbare gronden in de gemeenten moet aangeven.

Onmiddellijk zullen we daaruit kunnen afleiden of er een tekort is aan gronden. Is dat het geval, dan toetsen we af bij het Ruimtelijk Structuurplan (RSV) of er nog voldoende woongebieden of woonuitbreidingsgebieden beschikbaar zijn. Op basis daarvan worden concrete sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM) aangesproken, die actief zijn in die gemeente, om in overleg met die huisvestingsmaatschappij en de gemeente een meerjarenplanning op te maken om naar die objectieven toe te werken. Voor gemeenten waar onvoldoende grond in eigendom is, moeten op dat moment ook grondverwervingen worden gepland.

Voor die planning moet er een soort wederzijdse opvolging en dus ook responsabilisering zijn. Enerzijds volgt de VMSW op of die huisvestingsmaatschappijen inderdaad tijdig voldoende projecten indienen en waar ze voor ondersteuning kunnen instaan. Maar daarnaast zullen ook de huisvestingsmaatschappijen de VMSW moeten opvolgen wat de vlotte afhandeling en prioritaire programmering van die projecten betreft. De responsabilisering, maar ook de controle, geldt dus wederzijds in de twee richtingen.

Het tweede onderdeel van dat actieplan is dat wordt gezocht naar een manier om huurmaatschappijen op een efficiënte manier mee in te zetten voor de realisatie van sociale koop. De VMSW beslist intussen op de raad van bestuur aangaande dat voornemen om, onder de voorwaarden van voldoende productievolume, ook huurmaatschappijen toe te laten om sociale leningen voor de VMSW te bemiddelen ten gunste van sociale koopwoningen die de huurmaatschappij zelf heeft gebouwd. Vaak is dat zo in een gemengd project. Ik zal er sowieso voor zorgen dat huurmaatschappijen meer zin krijgen om meer koopwoningen te realiseren, om zo mee die doelstelling te halen.

Ten derde is er ook overleg geweest met de VLEM, de koepelorganisatie voor de koopsector, die een eigen voorstel heeft gelanceerd. De VLEM stelt voor een degelijke dienstverlening uit te bouwen voor huurmaatschappijen om koopwoningen te realiseren door, bijvoorbeeld, ter plaatse zelf in te staan voor de registratie van kandidaat-kopers, door de opmaak van het leningdossier. Daarover zouden dan generieke afspraken gemaakt kunnen worden tussen de koop- en huursector voor de verdeling van de vergoeding. Dat is een interessant voorstel. Het is zeker complementair aan alle andere actiepunten die we van plan waren. Ook daar wil ik dus werk van maken.

Ten vierde, en niet onbelangrijk, werkt de VMSW aan een model voor bouw op afroep met een bestek voor aanbesteden van het bouwen van woningen op afkoop op basis van systeembouw, wellicht houtskelet. Wat is daar het systeem? U weet dat het basiselementen van woningen zijn die op voorhand worden gemaakt en die ter plaatse worden geassembleerd. Dat heeft een aantal voordelen. Door te werken met een beperkt aantal variaties kan de kostprijs sterk worden gedrukt. Het is ook zo dat die bouw bijzonder snel kan gaan en dat die bovendien makkelijk kan worden ingezet voor kleinere percelen. Bovendien leidt houtskeletbouw tot zeer goede energieprestaties. In het kader van die sociale koopwoningen is dat toch niet onbelangrijk.

Ten slotte is er natuurlijk ook de beslissing om één vennootschap op te richten rond die sociale leningen in het algemeen. Een aantal mensen hebben daarnaar verwezen. Dat zal er op zijn minst voor moeten zorgen dat het probleem van de baan is dat de ene instelling budgetten over heeft op het einde van het jaar, terwijl de andere kampt met een tekort. Het VWF heeft 30 miljoen euro overschot aan leningcapaciteit, terwijl er elk jaar een tekort is bij de VMSW. De totale capaciteit aan sociale leningen zal wel volledig kunnen worden benut. In de toekomst zou dat moeten leiden tot een groter aantal kandidaten dat kan genieten van een dergelijke sociale lening.

Ik heb ook nog een aantal punctuele vragen gekregen. Naar de verrichting 'nieuwbouw', de bouw van een nieuwe woning op een eigen kavel, is niet zo veel vraag. Op dit moment zijn er dertien gezinnen ingeschreven: vier in Antwerpen, drie in Limburg, twee in Oost-Vlaanderen, twee in West-Vlaanderen en twee in Vlaams-Brabant. Voor die verrichting wordt jaarlijks 5 miljoen euro uitgetrokken. Er worden geen extra middelen ingeschreven. We geven prioriteit

aan verrichtingen ‘aankoop met renovatie’, waar maatschappelijk heel veel vraag naar is.

Mevrouw Homans, de verdeelsleutel over de provincies voor het extra budget is gelijk aan het initiële budget. Het is zo dat ik gehouden ben aan die verdeelsleutel. Als we echter merken dat er overschotten op één plek en tekorten elders zouden zijn, mag, kan en zal er herverdeeld worden. Initieel wordt die verdeelsleutel inderdaad gebruikt.

De situatie in Oost-Vlaanderen was niet anders dan elders. Daar zijn iets meer wachtenden op de wachtlijst. Dat is echter niet van die aard dat we konden spreken van een specifiek Oost-Vlaams probleem. Het geprefinancierde budget was daar iets eerder op, maar eigenlijk zou hetzelfde fenomeen zich overal gaan voordoen, behalve, en dat is toch opvallend, in Vlaams-Brabant. Dat is de enige provincie die zelden of nooit last heeft van die kredietstop. Wellicht heeft dat te maken met de hogere woningprijzen in Vlaams-Brabant en de maximale verkoopprijs die een woning mag hebben om in aanmerking te komen. Dat zou een verklaring kunnen zijn.

Wat zijn nu de richtlijnen inzake communicatie? De richtlijnen van de VMSW zijn duidelijk: men moet de kandidaat onmiddellijk verwittigen als er een kredietstop is. Men moet ook zeggen dat de kandidaten het best op zoek gaan naar alternatieve mogelijkheden. Men verwijst gezinnen met kinderen ook door naar het Vlaams Woningfonds. De vraag is natuurlijk of er in de praktijk in een of ander concreet geval iets fout is gegaan. Dat lijkt wel zo te zijn. Mensen zouden wellicht die klacht niet formuleren als men ze correct had geïnformeerd. Het zal dus zaak zijn om nog eens correct die informatie en de plicht tot informatie door te spelen om ervoor te zorgen dat mensen niet incorrect geïnformeerd worden. Hadden we die 95 miljoen euro niet kunnen herverdelen, dan zouden er mensen geweest zijn die de indruk hadden gekregen dat er geld was, terwijl dat eigenlijk niet het geval was. Daar moeten we toch voor opletten. Op een bepaald moment moet men zeggen dat het geld spijtig genoeg op is. Die boodschap moet dan ook duidelijk worden gegeven. En als men denkt gebruik te kunnen maken van extra budgetten, terwijl men nog niet zeker is, dan mag men de mensen niet de indruk geven dat die zekerheid er is. Als dat in een aantal gevallen is gebeurd, is dat zeker te betreuren.

Ik denk dat ik daarmee op alle vragen heb geantwoord.

De heer Jan Penris: Minister, dat is zo. Ik wil u in elk geval bedanken. U bent tegemoetgekomen aan de bekommernissen van eenieder. Ik onthoud dat de begrotingen, de budgetten realistischer opgesteld zullen worden, dat de budgetprocedure zo kort mogelijk zal verlopen en ook vroeger zal worden opgestart, en dat de communicatie met de klanten omzichtiger zal gebeuren. Voor mij was dat de essentie.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Minister, ik dank u voor het antwoord. We moeten inderdaad onverminderd werk maken van de harmonisering van de sociale leningen. U hebt dat twee weken geleden ook aangekondigd.

Wat de becijfering van de middelen in functie van de noden betreft, moeten we naar een reële budgettering gaan.

Ik hou me niet bezig met de communicatie van collega's, maar dit was een concreet en schrijnend geval. Ik vond het nodig om dat hier ter sprake te brengen.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik wil het nog even hebben over de communicatie op zich. Hoe gaat een SHM daar nu mee om? U zegt dat er enige terughoudendheid moet zijn. Als het budget op is, moet men dat ook zeggen. In de feiten is het natuurlijk niet zo gemakkelijk om dat uit te voeren. We maken reclame voor sociale leningen in geval van renovatie. Als echter in maart het budget op is, blijven mensen dan tot volgend jaar op een wachtlijst staan of zeggen we dan dat we geen wachtlijst meer aanleggen

en verwijzen we ze door naar de banken? Hoe gaan we er in de feiten mee om?

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Ik betreur een beetje dat deze discussie nog maar eens is opengetrokken naar die over het VWF en de VMSW. Dat er een harmonisatie moet komen in de hele sector van de sociale leningen, daar heb ik absoluut geen probleem mee. Ik ben er ook voorstander van. Het is spijtig dat de heer Yüksel weg is, maar ik wil er toch op wijzen dat het probleem bij de VMSW lag en niet bij het VWF. Die harmonisatie moet er komen. We moeten die discussie niet telkens voeren als we het hebben over sociale leningen.

Minister, de heer Penris heeft het ook al gehad over de cijfers in De Tijd en alle zaken die we moeten realiseren in het kader van het bindend sociaal objectief (BSO). Ik waag me nu op glad ijs, want ik kan me vergissen. Zou het geen idee zijn om woningen die werden aangekocht met die bijzondere sociale lening te laten meetellen voor het BSO? Als het dan toch van het budget van de sociale koopwoningen moet komen en men koopt en renoveert oude huizen, zou dat dan geen mogelijkheid zijn? Maar misschien is dat nu al het geval. Ik vermoed van niet, maar ik kan me vergissen.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik heb nog een kleine technische vraag. U had het over de saneringsleningen. Bij de VMSW moet men 10.000 euro extra lenen om in aanmerking te komen voor een lening. Betekent dat dat die som per dossier afzonderlijk werd gebudgetteerd? Ik zou denken dat de sociale leningen in globo in uw begroting zichtbaar zouden zijn. Het is me niet duidelijk of die 10.000 euro die per dossier bij moet worden geleend, afzonderlijk wordt gebudgetteerd. Dat gaat nu net om die renovatieleningen.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, u hebt een concreet stappenplan voor een realistischere verdeling, ook in het kader van de realisatie van het decreet Grond- en Pandenbeleid. Ik heb nog niet ten gronde de uitspraak van het Grondwettelijk Hof bekeken, maar fietst u daar niet omheen?

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mevrouw Homans, in beginsel is het een probleem van budgettering. Op 10 februari heb ik de suggestie gedaan om de mogelijkheid na te gaan het budget van het VWF over te hevelen naar de VMSW. De VMSW heeft immers zoveel aanvragen dat ze er niet aan kan voldoen, terwijl het VWF een overschot heeft. Dat blijkt nu ook. Er is 30 miljoen euro onderbenut. Via een harmonisering kan men dat inderdaad finetunen.

Minister, voor volgend jaar heb ik nog een suggestie. Als ik goed kan tellen, is het bedrag opgetrokken naar 150 miljoen euro voor renovatieleningen aan particulieren en is dat ook het startbedrag dat de VMSW krijgt om dat in te vullen. U zegt nu dat er overschotten zijn en dat het gebudgetteerd, geprogrammeerd maar nog niet uitgevoerd is. Op een gegeven moment zal er natuurlijk wel uitvoering aan gegeven worden.

De vraag is of het dan voldoende is, want dan kan er niet worden verschoven van het ene naar het andere, tenzij u zegt dat op dat ogenblik de harmonisatie klaar zal zijn, waardoor we de budgetten makkelijker kunnen overhevelen van het ene naar het andere.

De suggestie is om het als startbedrag te nemen op 1 januari 2012.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, ik begin met het laatste. Of dit het startbedrag moet zijn, zullen we weten op het moment dat we een heel concreet overzicht hebben van wat er in de sociale koop kan gebeuren. We moeten die twee een beetje als communicerende

vaten zien. Hoe sneller we de sociale koop kunnen realiseren, hoe liever ik het heb. De eerstkomende jaren zijn nog niet echt een gevolg van het Grond- en Pandenbeleid, maar van de programmering die eraan voorafgaat. Laten we eerst kijken wat dat inhoudt op het vlak van de budgetten en laten we wat we er niet voor nodig hebben, voor het andere gebruiken. Het zou best wel eens kunnen dat het op ongeveer hetzelfde bedrag uitkomt, maar ik zou graag van de redenering vertrekken dat we eerst bekijken hoeveel we kunnen doen op het vlak van sociale koop om dan te bekijken wat er eventueel onbenut is gebleven.

Wat met de objectieven sociale koop? Het blijven natuurlijk wel twee onderscheiden dingen. Het is een aparte discussie waard om te zien hoe we omgaan met de objectieven. Het is een belangrijk aandachtspunt, zowel budgettair als op het vlak van de objectieven die in het decreet zijn verwoord, want wat telt mee en wat niet? Er zijn nog een aantal onduidelijkheden over. Wat breng je er precies in onder? Dit is zeker een discussie en wat nadenken waard.

Mevrouw Coppé, u vroeg naar de communicatie over de wachtlijsten en de feiten. Het enige dat ik zou suggereren aan de huisvestingsmaatschappijen, is dat ze heel duidelijk zeggen: “Voorlopig is het geld op, u staat op een wachtlijst. Het kan zijn dat u dit jaar toch nog in aanmerking komt, maar dat kunnen we u niet garanderen, het kan evengoed zijn dat de wachtlijst naar volgend jaar overgaat.” Dat laatste is immers de waarheid voor veel mensen.

Sommige mensen hebben de boodschap nu verkeerd begrepen als: “U staat op een wachtlijst, maar er komt nog geld vrij en dus komt het in orde.” Deel een en twee van de boodschap zijn niet verkeerd: “u staat op een wachtlijst” en “er komt nog geld vrij”. Het deel “dus het komt in orde” geldt natuurlijk voor veel mensen, maar niet noodzakelijk voor iedereen zolang we niet weten hoeveel er exact vrijkomt. We moeten dus voorzichtig zijn en aan de mensen uitleggen dat het kan betekenen dat er onmiddellijk goed nieuws volgt, maar dat het evengoed kan zijn dat het goede nieuws er pas over een aantal maanden komt. Dat is de moeilijkheid van die communicatie, maar dat zal verbeteren wanneer de budgetten beter worden ingeschat en wanneer, zoals mevrouw Heeren opmerkt, we het maximale budget al zouden vastleggen van in het begin. Of het dan opnieuw exact 155 zal zijn of niet, is dan wellicht secundair, want er zal veel beter kunnen worden ingeschat wie wel in aanmerking komt en wie niet. De moeilijke communicatie zal dan ook veel minder vaak voorkomen. Het is een doel dat ons sowieso allen bindt.

Mevrouw De Waele, u stelde een vraag over de 10.000 euro. Het betreft leningen voor de aankoop van een woning met renovatie. Het bedrag dat wordt uitgegeven aan renovatie moet minimum 10.000 euro zijn.

Mevrouw Patricia De Waele: Men moet dat bijlenen.

Minister Freya Van den Bossche: Men komt niet in aanmerking voor de lening indien men niet renoveert. De essentie van de lening is dat men een huis aankoopt waar nog wat werk aan is.

Mevrouw Patricia De Waele: Ik begrijp dat, maar ik had gewoon een technische vraag. Komt het bedrag van 10.000 euro dat uiteindelijk als leningsbedrag zal worden toegekend, uit een ander budget of zit het in hetzelfde sociale leningenbudget?

Minister Freya Van den Bossche: Het komt uit hetzelfde budget.

Mevrouw Vogels, het is zo dat het Grondwettelijk Hof 13 prejudiciële vragen heeft gesteld aan het Europees Hof. Het zijn vragen over de sociale last, maar evengoed over wonen in eigen streek. Afhankelijk van de antwoorden vanuit Europa, zullen we moeten zien wat er eventueel moet worden aangepast. U weet ook dat het vaak erg lang duurt. De advocaten laten mij weten dat we wellicht weer vertrokken zijn voor een paar jaar. Dat betekent dat het decreet het decreet blijft en dat we in de toekomst zullen moeten bekijken wat Europa antwoordt aan het Grondwettelijk Hof en wat het Grondwettelijk Hof dan doet met die antwoorden. Ik neem aan dat een aantal commissieleden hierover nog een vraag zullen stellen

en dat we hier nog dieper op zullen ingaan na de paasvakantie. Ik heb het arrest gisteravond pas gekregen, ik kan u nog geen gedetailleerd antwoord geven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■